यावत्कालेनकृत्स्नेनापिकालेन ॥ १३ ॥ कृत्स्नंक्षरंयावताकालेनक्षरतितत्प्रमाणमाह युगमिति युगंचतुर्युगंदेवमानेनअब्दानांद्वादशसहस्रसंमितं तदेवचतुर्युगंदशशतावृत्तंकल्पंतदेवचब्राह्ममहरुच्यते अत्रयो
यंमानुषःसंवत्सरःसदेवानामहोरात्रस्तयागणनयाद्वादशसहस्रंचतुर्युगं तेनएतत्षष्ट्यधिकशतत्रयेणगुणितंत्रिचत्वारिंशल्लक्षाणिविंशतिसहस्राणिच एतेषुदशधाभक्तेष्वेकोंशः चतुर्लक्षंद्वात्रिंशत्सहस्राणिचकले
र्मानं तदेवद्विगुणंद्वापरस्य त्रिगुणंत्रेतायाः चतुर्गुणंकृतस्य एतद्ब्रह्मदिनमानंगीतास्वप्युक्तं चतुर्युगसहस्रंतद्ब्रह्मणोदिनमुच्यते रात्रियुगसहस्रांतांतेहोरात्रविदोजनाइति ॥१४॥ यस्यांतेयस्येतितद्धितप्रकृतेर्यहणं
ब्रह्मणोंतेइत्यर्थः प्रतिबुध्यतेशंभुरितिसंबंधः अयजंहिरण्यगर्भं हिरण्यगर्भःसमवर्ततायेभूतस्यजातःपतिरेकआसीत् सदाधारपृथिवींद्यामुतेमांकस्मैदेवायहविषाविधेमेतिश्रुतेः ॥ १५ ॥ अणिमाद्यायत्रस्व

वसिष्ठउवाच श्रूयतांपृथिवीपालक्षरतीदंयथाजगत् ॥ यन्नक्षरतिपूर्वेणयावत्कालेनवाप्यथ ॥ १३ ॥ युगंद्वादशसाहस्रंकल्पंविद्धिचतुर्युगं ॥ दशकल्पश
तावृत्तमहस्तद्ब्राह्ममुच्यते ॥ १४ ॥ रात्रिश्चैतावतीराजन्यस्यांतेप्रतिबुध्यते ॥ सृजत्यनंतकर्माणंमहांतंभूतमग्रजं ॥ १५ ॥ मूर्तिमंतममूर्तात्माविश्वंशंभुःस्वयं
भुवः ॥ अणिमालघिमाप्राप्तिरीशानंज्योतिरव्ययं ॥ १६ ॥ सर्वतःपाणिपादंतत्सर्वतोक्षिशिरोमुखं ॥ सर्वतःश्रुतिमल्लोकेसर्वमावृत्यतिष्ठति ॥ १७ ॥ हिरण्य
गर्भोभगवानेषबुद्धिरितिस्मृतः ॥ महानितिचयोगेषुविरिंचिरितिचाप्यजः ॥ १८ ॥ सांख्येचपठ्यतेशास्त्रेनामभिर्बहुधात्मकः ॥ विचित्ररूपोविश्वात्माएकाक्ष
रइतिस्मृतः ॥ १९ ॥ वृतंनैकात्मकंयेनकृतंत्रैलोक्यमात्मना ॥ तथैवबहुरूपत्वाद्विश्वरूपइतिस्मृतः ॥ २० ॥ एषवैविक्रियापन्नःसृजत्यात्मानमात्मना ॥ अहंकारं
महातेजाःप्रजापतिमहंकृतं ॥ २१ ॥ अव्यक्ताद्व्यक्तमापन्नंविद्यासर्गंवदंतितं ॥ महांतंचाप्यहंकारमविद्यासर्गमेवच ॥ २२ ॥

यंभुवःनित्यंस्वतःसिद्धाः नतुहिरण्यगर्भादिष्विवतपसाआविर्भूताः ततईशानंसर्वनियंतृज्योतिश्चिद्रूपंअव्ययंअपरिणामि ॥ १६ ॥ अमूर्तमेवाक्षरस्यज्ञेयंरूपमाह सर्वतइति ॥ १७ ॥ हिरण्यगर्भइतियोऽ
क्षरइतिस्मृतःसएषहिरण्यगर्भःसूत्रात्माभगवान्सर्वैश्वर्यसंपन्नः बुद्धिःसमदृष्टिबुद्धिरितिवेदांतिनः योगेतुएषएवमहानितिप्रथमंकार्यं ॥ १८ ॥ १९ ॥ नैकात्मकंबहुरूपंत्रैलोक्यंकृतंवृतंच तदेवविश्वरूपोविरा
ट् विश्वंरूपमस्य तथाचश्रुतिः अग्निर्मूर्धाचक्षुषीचंद्रसूर्यौदिशःश्रोत्रेवाग्विवृताश्चवेदाः वायुःप्राणोहृदयंविश्वमस्यपद्भ्यांपृथिवीह्येषसर्वभूतांतरात्मेति ॥ २० ॥ एषसूत्रात्मा अहंकारमुपाधिं अहंकृतंतदभि
मानिनंविराजं ॥ २१ ॥ अस्यद्वैविध्यमाह अव्यक्तादिति महांतंसमष्टिं चात्व्यष्ट्यहंकारमविद्यासर्गं ॥ २२ ॥